°מן המאתים ממותר שתי מאות שנשתיירו בבור מכאן לערלה שבטילה במאתים ממשקה ישראל *מן המותר לישראל, מכאן אמרו אין מביאין נסכין מן הטבל, יכול לא יביא מן המוקצה? אמרת מה טבל מיוחד שאיסור גופו גרם לו אף כל שאיסור גופו גרם לו יצא מוקצה שאין איסור גופו גרם לו אלא איסור דבר אחר גרם לו ואי אמרת איסור מוקצה דאורייתא מה לי איסור גופו מה לי איסור דבר אחר ועוד הא את הוא דאמרת *חילוק מלאכות לשבת ואין חילוק מלאכות ליו"ט אלא אפיק הבערה ועייל עצי אשירה ואזהרה מהכא °ולא ידבק בידך מאומה מן החרם אמר ליה רב אחא בריה דרבא לאביי ונלקי נמי משום °ולא תביא תועבה אל ביתך אלא אפיק הבערה ועייל עצי הקדש ואזהרה מהכא °ואשיריהם תשרפון באש לא תעשון כן לה' אלהיכם: אמר רמי בר חמא הא דרב חסדא ורבה מחלוקת דר"א ורבי יהושע היא דר"א סבר אמרינן הואיל ורבי יהושע סבר לא אמרינן הואיל, אמר רב פפא ודילמא עד כאן לא קאמר ר"א התם דאמרינן הואיל אלא דבעידנא דקא עיילי לתנורא כל חדא וחדא חזיא ליה לדידיה אבל הכא דלאורחין הוא דחזי לדידיה לא חזי אימא הכי נמי דלא אמרינן הואיל אמר רב שישא בריה דרב אידי ודילמא לא היא עד כאן לא קאמר רבי יהושע התם דלא אמרינן הואיל אלא דאיכא חדא דלא חזיא לא לדידיה ולא לאורחין אבל הכא דחזי מיהת לאורחין אימא הכי נמי אמרינן הואיל, אמרוה [רבנן] קמיה דרבי ירמיה ור' זירא קיבלה ר' זירא לא קיבלה, א"ל רבי ירמיה לרבי זירא מילתא דקשיא לן ואתיא כמה שני במאי פליגי ר"א ור' יהושע השתא אמרוה משמיה דגברא רבה ולא ניקבלה אמר ליה היכי אקבלה דתניא אמר ליה רבי יהושע לדבריך הרי הוא עובר משום *°לא תעשה כל מלאכה ושתיק ליה ואי איתא לימא ליה טעמא דידי משום הואיל א"ל וליטעמיך הא דתנינא בברייתא אמר לו ר"א לדבריך הרי הוא עובר משום בל יראה ובל ימצא ושתיק ליה ה"נ דלא אהדר ליה, הא קא מהדר ליה במתני' דתנן לא זהו חמץ שמוזהרין עליו משום בל יראה ובל ימצא אלא שתיק ליה בברייתא ומהדר ליה במתני' ה"נ אימור שתיק ליה במתני' ואהדר ליה במכילתא אחריתי. תניא רבי אומר הלכה כר"א ור' יצחק אמר הלכה כבן בתירא; וכמה שיעור עיסה רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה אומר בחיטין קבין ובשעורין שלשת קבין ר' נתן אומר משום ר"א חילוף הדברים והתניא רבי ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה אומר בחטין שלשת קבין ובשעורין ארבעה קבין לא קשיא הא בחסיכתא הא במעלייתא אמר רב פפא שמע מינה גריעין חיטי חסיכתא מחיטי מעלייתא טפי מדגריעין שערי חסיכתא משערי מעלייתא, דאילו התם תילתא והכא ריבעא, אמר רב קבא מלוגנאה לפיסחא וכן לחלה (*והתניא)

חמשת

מן המאתים. על כרחך אנסכים קאי וקאמר הביאו הנסכים עליו מן המאתים שישתיירו מאתים בבור היין: **מכאן לערלה שבטלה במאתים.** דאי לאו באיסור מעורב בו קאי אמאי מצריך מאתים ובעלמא בסיפרי נפקא לן שפיר דערלה וכלאי הכרם בטילין במאתים והאי מכאן לאו דוקא אלא אף כאן אתה יכול לסמוך קאת: **איסור דבר אחר.** שבת: **הא את הוא דאמרת.** באלו הן הלוקין (מכות דף כח:): **חילוק מלאכות לשבת.** שאם עשה שתים בהעלם אחד או [אחת] בשתי העלמות חייב שתים: **ואין חילוק מלאכות ליום טוב.** שאם עשה שתי מלאכות במזיד אינו לוקה שתים והכא ביום טוב קיימינן ומחייבת ליה משום י"ט תרתי משום מוקצה ומשום מבשל גיד ביום טוב: **אמר רמי בר חמא הא דרבה ורב חסדא.** דאיפליגו גבי יום טוב אי שרינן ליה משום הואיל או לא: **מחלוקת רבי אליעזר ור' יהושע היא דרבי אליעזר סבר אמרינן הואיל.** ואע"ג דסופו להפריש אחת מהן לחלה ונמצא שטרח בדבר שאינו ראוי לאכילה אפי' הכי אמרינן הואיל ואי בעי לא מפריש חדא לחלה אלא בלע מכל חדא וחדא ואיכא למימר בכל חדא חזיא ליה ומותר לאפותה: **ור' יהושע סבר לא אמרינן הואיל.** כדי להתיר מלאכות יום טוב והואיל ואי בעי מיתשיל עלה דלעיל לא קאי רמי בר חמא אלא אהואיל דאיסור מלאכת יום טוב: **אלא דבעידנא דעיילי לה.** איכא למימר בכל חדא וחדא חזיא ליה בלאו הואיל דבכל חדא איכא למימר זו לא תהא לחלה: **אבל הכא דלאורחין הוא דחזי.** והרי עדיין לא זימן, לית ליה הואיל למישרייה לרבי אליעזר: **דלא חזיא לא לדידיה ולא לאורחים.** (א)והרי סופו ליטול אחת לחלה שאין דרך לבלוע מכל אחת: **אבל הכא.** דכולהו חזו לאורחין ואורחין שכיחי אמרינן הואיל למישרייה, ואי קשיא הא דאמר ר' יהושע לא זהו חמץ שמוזהרין כו' אלמא לית ליה הואיל ואי בעי מיתשל עלה אפילו לחומרא וכל שכן הואיל דהכא לקולא לא דמי, דהשתא מיהא לאו דידיה הוא וכך שמעתי ומגומגם לבי עלה ונראה בעיני דאין הואיל בזה בדבר שאינו שלו דנימא הואיל ואי בעי מייתי ליה ברשותיה דהא כן הקדש דקיימא לן אבל אתה רואה של גבוה ולא פליג ר"א הא אי בעי פריק ליה והוי דידיה ואף סוגיא דשמעתא לא מייתבא שפיר וכמדומה דפירוש הכתוב ברישא דשמעתא הואיל ואי בעי מיתשיל עליה לא גר' אלא הכי גר' ר' אליעזר סבר אמרי' הואיל ור' יהושע סבר לא אמרינן הואיל והכי פירושו: ר' אליעזר סבר שרי לאפותה ואע"ג דסוף סוף איכא חדא דלא חזיא ליה אין כאן איסור מלאכה הואיל וכל חדא וחדא חזיא ליה דמצי למשקל מכל חדא פורתא ור' יהושע סבר לא אמרינן הואיל דהא סופו ליטול אחת מהן לחלה הלכך כיון דטובת הנאה אינה ממון ולא עבר עלה, מנחתה עד הערב ושורפנה: **אמרוה.** להא *דרמי בר חמא: **מילתא דקשיא לן כו'.** דבטובת הנאה ממון ליכא לאוקמי פלוגתייהו לחוד דנהי נמי דטובת הנאה ממון לר' אליעזר אפילו הכי השתא נמי עובר משום לא תעשה כל מלאכה ומוטב לעבור על בל יראה מאליו ואינו עושה מעשה בידים מלעבור על לא תעשה כל מלאכה ועושה מעשה בידים: **טעמא דידי משום הואיל.** ואין כאן חילול: **אהדר ליה במכילתא אחריתא.** ואיכא למימר דבתרוייהו פליגי *סבר טובת הנאה ממון הלכך אי מחמרא גביה עבר עלה ולאפותה קודם לכן אין כאן איסור דאמרי' הואיל ואיכא למימר בכל חדא חזיא ליה ור' יהושע סבר אינה ממון הלכך לא זהו חמץ שמוזהרין עליו וכי אפי לה עבר עלה דלא אמרינן הואיל והא דתריצנא לעיל דכולי עלמא טובת הנאה אינה ממון אכתי לא שמיע לן הא דאהדר ליה ר' אליעזר לר' יהושע הרי הוא עובר בבל יראה: **הלכה כבן בתירא.** דתטיל לצונן: **שיעור עיסה.** ללוש בפסח ולא יותר שיכול לשומרה מידי חימוץ: **חילוף הדברים.** שהשעורין קרובין להחמיץ יותר מן החיטים: **הא בחסיכתא הא במעלייתא.** קמייתא במעלייתא בתרייתא בחסיכתא ששלש שלהן אינן אלא קביים טובות: **שמע מינה.** לענין מקח וממכר: **גריען חיטי חסיכתא ממעלייתא טפי ממאי דגריען שערי חסיכתא ממעלייתא.** דאילו בחיטי קתני בטובות קביים וברעות שלשת קבים אלמא גרעי תילתא ואילו בשעורין הטובות שלשת קבין והרעות ארבעה ליכא גריעותא אלא ריבעא: **קבא מלוגנאה.** קב של אותו מקום: **לפיסחא.** שלא ללוש יותר כדי שיוכל לשומרו מן החימוץ: **וכן לחלה.** בהך שיעור עיסה נמי כל ימות השנה להתחייב בחלה:

חמשת

תורה אור

רבי אומר הלכה כר' אליעזר. ה"ר יוסף פסק כרבי משום דקיימא לן* כוותיה מחבירו וכן מנהג ור"י דוחה דשמא לא קאמר הכא כרבי מחבירו דהא איפליגו רבה ורב חסדא בהכי והא דהלכה כרבי מחבירו הייני היכא דליכא פלוגתא דאמוראי:

חמשה

רבינו חננאל

מן המאה ממותר שתי מאות שנשתיירו בבור כלומר אפי' ערלה שהיא חמורה מן הכלאים עלתה (ונשתייה) [ואם נשתיירו]מאתים מותרין הן מכאן לערלה שבטלה (במאה) [במאתים] ממשקה ישראל מן היין המותר לישראל מכאן אמרו אין מביאין נסכים מן הטבל יכול לא יביא מן המוקצה אמרת לא (יביא)ומה ראית להתירו גמרי' מטבל מה טבל מיוחד שאיסור גופו גרם לו יצא מוקצה שגופו תמים וכשר הוא ואיסור הכנה בא להרחיק ואי ס"ד מוקצה אסור מן התורה איך מתירו ואיפריכא ומשני אפיק הבערה ועייל עצי אשרה ואזהרתיה ולא ידבק בידך מאומה מן החרם כו' והדתת גם א וכו' ואוקימנא אלא עייל עצי הקדש כו': אמר רמי בר חמא מחלוקת ר' אליעזר ור' יהושע במתני' בהואיל ופליגי בדרבה ורב חסדא ר' אליעזר סבר הואיל ואי בעי הא מפריש ואיבעי הא מפריש כל חדא וחדא חזיא ליה ושרי ליה למכליה לפיכך לא תקרא לה שם עד שתאפה ור' יהושע סבר לא אמרינן הואיל וכיון דאיכא חדא דלא חזיא ליה אסור ודחי רב פפא דלמא לא היא עד כאן לא קא שרי ר' אליעזר למפייה אלא הואיל ובעידנא דקא אפי לה כל חדא וחדא חזיא ליה אבל האופה מיום טוב לחול דבעידנא דקא אפי לא חזי ליה לבו ביום דהא אית ליה אחרים אימא לך אסור ר' אליעזר ודחי רב מיאשא נמי הא דדמי דלמא עד כאן לא אמר ר' יהושע באפיית הפת שלא הופרשה חלה ממנה אלא משום דאית ביה פת אחת שאינה ראויה לא לו ולא לאחרים מכתו מפני שהיא חלה (לכהן) [טמאה] אבל הכא לענין האופה מיום טוב לחול דאי מקלעי ליה אורחים חזי להאכיל להו שרי ר' יהושע: אמרוה הא דדמי קמי ר' זירא ולא קבלה אמר ליה ר' ירמיה אמאי לא קבלת אמר ליה ואמאי נקבלה דתניא בברייתא אמר (להם) [לו] ר' יהושע הרי (תנא) [הוא] עובר משום לא תעשה כל מלאכה כי אופה דבר שאינו ראוי לו ושתק ואי ס"ד בהואיל פליגי נימא ליה אינו עובר הואיל וכל חדא וחדא חזיא ליה אמאי שתיק ואלא מדאישתק לית ליה הואיל א"ל ר' ירמיה אי הכי הא דתנינא בברייתא אמר לו ר' אליעזר הרי הוא עובר משום לא יראה ולא ימצא ואשתיק ר' יהושע בברייתא הכי נמי (דהדר ביה)[דלא אהדר ליה] והא אהדר ליה במתני' לא זהו חמץ שמוזהרין עליו בבל יראה ובל ימצא אלא שתיק בברייתא ואהדר לי' במתני' ר' אליעזר נמי אימור אהדר ליה במכילתא אחריתא ואע"ג דמסתבר טעמא דר' יהושע *)ואמר אני אכריע כשאני אופה נמצאתי עובר על הוא לבדו יעשה לכם ועושה מעשה בידי וכשאני מניחה נמצאתי עובר ואיני עושה מעשה בידי. תניא אמר ר' הלכה כר' אליעזר דאמר לא תקרא לה שם עד שתאפה ואע"ג דאין לטרין ממשנה דהיא תלמוד סמכינן אהא דאמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כר' אליעזר שהורדה וניתן לסל הסל מצרפן דכלהו חדא טעמא היא: ור' יצחק אמר הלכה כבן בתירא דאמר תטיל לצונן: ואע"ג דפליגי ר' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה ור' נתן בשיעור אפיית עיסה והוא אמר בחטין קביין דעבדי קביין חטין פת טפי מדעבדי תלתא קבי שערי ומירחא דהגי טפי מהגי ור' נתן אמר בחטין שלשת קבין דשריין כלומר חזקין ויש בהן שמנונית ועיסתן לא מחמעא הייא פי' מהרה לפיכך אפילו שלשת קבין מותר אבל שעורים שאינן חזקים אלא כחושין מתחמצת עיסתן מהרה לפיכך אין אופין שעורים אלא קביין קביין ומקשי' ואמרינן ר' ישמעאל אומר קבין חטין והא תניא שלשת קבין חטין והא דאמר שלשת קבין שעורין והא תניא ארבעת קבין שעורין ושני' הא דאמר קבין חטין חטי מעליתא והא דאמר שלשת קבין חטין בחיטי חסיכתא רעים דקים כדמתרגמינן חסירתא ובישתא וכן בשעורים השעורים היפות שלשה קבין והרעות ארבעת קבין שנמצא עושות פת קבים חטים יפות כמו שלשת קבין רעות וכן בשעורים נמצא בין חטים יפות לחטים רעות שליש פחיתות ובשעורים רביע מכלל שהחטים הרעות כו' ודברים פשטין הן: אמר רב קבא מלוגנאה לפסחא וכן לחלה וזה וזה שיעור אחד הוא כי קבא מלוגנאה הוא

חמשת

---

*) נראה דיש טעות סופר בדבריו וכצ"ל טעמא דר"י ואני אכריע דכשאני אופה נמצאתי עובר על כל מלאכה לא יעשה בהם ועושה כו'.

עין משפט
נר מצוה

לז א מיי' פט"ו מהלכות מאכלות אסורות הלכה יד:

לח ב מיי' פ"ה מהל' איסורי מזבח הל"ט:

לט ג שם הלכה י:

מ ד מיי' פ"א מהל' יו"ט הלכה ג:

[לעיל כז.]

מסורת
הש"ס

[מנחות ס. חולין ז: תמורה כט.]

[מכות כא:]

הגהות
הב"ח

(א) רש"י ד"ה דלא חזיא וכו' דהרי סופו:

[קן קרא בשבת כתיב ואולי צ"ל כל מלאכה לא יעשה בהם דכתיב גבי חג הפסח שמות יב טז]

[נ"ל והתנן]

נושא

נסיון של רמי בר חמא להצמיד מח' רבה ור' חסדא כמח' ר"א ור' יהושע לעיל במשנתנו (סוף מו:) שחלקו בדין עיסה שנטמאה והפרשת חלה ממנה בפסח

מבנה

⌂ - רמי בר חמא והסוברים כמותו

⬠ - החולקים על רמי

נושא

שיעור עיסה
[illegible]

* לאמורא דטובת הנאה ממון